

Počítač se sám opravuje

System, který se sám chrání, optimalizuje a opravuje a který **AUTOMATICKY** zavírá bezpečnostní mezery? Jde to! Pomocí nástrojů, které jsme pro vás připravili na Chip DVD, to bude umět i váš počítač.

MANUEL SCHREIBER, VRATISLAV KLEGA

Velký úklid nečistot, pravidelná kontrola hardwaru, záloha systému i souborů, update aplikací – údržba počítače zabere spoustu času i nervů. Bez ní se však žádný počítač neobejde a nedokáže sloužit k plné spokojenosti uživatele. Kdo má ale čas neustále o počítač pečovat? Přenechejte tedy veškerou otravnou práci počítači samotnému. Ať se o sebe postará sám. Vy se pak budete moci věnovat jen své práci.

Chip vám krok za krokem ukáže, jak můžete Windows přimět k tomu, aby byla sama sobě lékařem. Až provedete všechno podle našeho návodu, počítač se bude sám kontrolovat a v různých situacích si i sám poradí. Bez vašeho zásahu se ubrání nebezpečí, vytvoří zálohu důležitých souborů, smaže nepotřebné soubory a zvýší svůj výkon.

Proti ztrátě paměti: Kopie při startu

Pravidelné zálohování zabere spoustu času. Mnoho uživatelů na ně nemá čas, a proto je neprovádí. Ještě horší je situace, kdy uživatel poctivě provede zálohu, ale když přijde na

její obnovu, zjistí, že soubory nemůže ze zálohy získat. Proto doporučujeme: Nechejte počítač, aby sám prováděl zálohy.

ZÁLOHA OSOBNÍCH SOUBORŮ: Chraňte své soubory před ztrátou. Zajistěte, aby systém pravidelně a pečlivě zálohoval důležité soubory. Z Chip DVD spusťte instalaci nástroje Cobian Backup. Přinášíme jeho poslední a velmi vydařenou verzi 9. V prvním kroku instalace zvolte »Czech«. Pokračujte v průvodci instalátoru. V okně »Typ instalace« zvolte »Jako služba« a »Instalovat pod kontem«. Dále vyplňte své uživatelské jméno a heslo, pod kterým se přihlašujete do Windows. Jen tak bude moci proběhnout záloha, i když nejste zrovna u svého počítače. Pokud heslo nezadááte a neznáte svoje uživatelské jméno, bude stačit, když v instalaci zvolíte »Jako aplikace (automatický start pro všechny uživatele)«.

Po dokončení instalace se Cobian zobrazí v system tray. Dvojitě klikněte na jeho ikonu a zvolte položku »Úloha | Nová úloha«. Zobrazí se okno, ve kterém se nastavují parametry zálohy. V části »Typ zálohy« klikněte na »Rozdílová«. Tím zajistíte, že průběh zálohy

bude velmi rychlý, protože se zazálohuje jen změněné soubory.

Přejděte do části »Soubory« a klikněte na »Přidat | Složka«. Poté vyberte složku se soubory, které chcete zálohovat. V části »Cíl« klikněte na tlačítko »Přidat« a vyberte buď položku »Složka«, pro případ, že chcete zálohovat na jiný disk v počítači, nebo položku »FTP adresa«, budete-li zálohu ukládat na FTP v síti nebo internetu.

Pokračujte kliknutím na »Rozvrh«. V nabídce »Typ rozvrhu« vyberte »Denně«. Poté zadejte čas, kdy má záloha probíhat. Jelikož jsme zvolili rozdílovou zálohu, nebude zálohování trvat dlouho a počítač se tak zpomalí jen na krátkou chvíli.

Zálohujete-li především kancelářské dokumenty, přejděte do části »Archiv« a v řádku »Metoda komprimace« nastavte volbu »7zip komprimace«. Zkomprimované kancelářské soubory zabírají až řádově méně místa! Místo 2 GB pak bude stačit třeba jen 200 MB. Nahráváte-li archiv na FTP server nebo někam do sítě, rovněž důrazně doporučujeme aktivovat šifrování a archiv ochránit heslem. Jen tak se k němu nedostane nikdo cizí.

Nakonec nastavení potvrďte kliknutím na »OK«, a tím pro vás končí péče o dokumenty. Pokud se něco stane, naleznete jejich čerstvou zálohu buď na jiném disku, nebo na FTP serveru.

ZÁLOHA SYSTÉMU: Soubory a dokumenty máme zazálohované, co ale udělat s Windows? Když začnou Windows zlobit, téměř vždy jsou za tím poškozené nebo neplatné záznamy v registru systému. Počítač je pak pomalý, nestabilní a špatně se na něm pracuje. Velké množství uživatelů řeší tento stav kompletním přeinstalováním operačního systému. To je ovšem zcela zbytečné. Dejte počítači správný nástroj a on se o sebe postará sám.

Optimální je, pokud se záloha provede vždy během startu systému. Sice to start o několik sekund prodlouží, na druhou stranu tento způsob garantuje vysokou bezpečnost.

Nastavíme tedy počítač tak, aby při každém spuštění sám vytvořil zálohu registru. Na disku v počítači, kam ukládáte zálohy a který není systémový, si vytvořte složku s názvem »Registr«. Nyní zvolte »Start | Všechny programy | Příslušenství | Poznámkový blok«. Otevře se Poznámkový blok. Vepište do něj příkaz

```
regedit.exe -e:zaloha.reg
```

Nyní zvolte »Soubor | Uložit jako...«, přejděte do vytvořeného adresáře »Registr« a do řádku »Název souboru« napište »zalo-

NAJDETE NA CHIP DVD

Nástroje pro automatizaci

Cobian Backup 9 ► zálohování souborů

AVG Security Chip Edition ► zabezpečení systému

UpdateStar ► aktualizace programů

SteadyState ► dokonalé obnovení systému

RunSaver ► spouští skripty jako spořič obrazovky

Wise Registry Cleaner Pro ► čištění registru

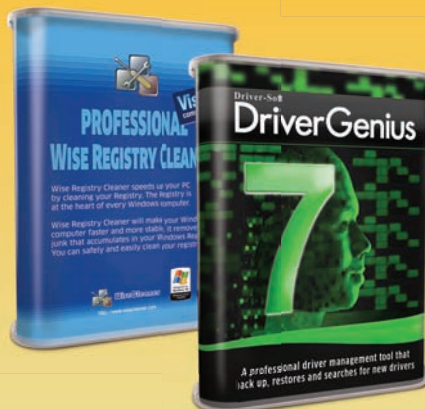
HDDlife ► kontroluje kondici pevného disku

Core Temp ► hlídá teplotu CPU

BgInfo ► zobrazuje informace na ploše systému

Driver Genius Professional ► aktualizace ovladačů

Plné verze: Programy Wise Registry Cleaner Pro a Driver Genius Professional jsou plné verze komerčních aplikací. Obsahují funkce, které freewarové alternativy nenabídnou. Jejich podrobný popis najdete na Chip DVD.

 ► **NA DVD:** Programy k tomuto článku najdete na DVD pod indexem **SAMOOPRAVA**.

ha.bat«. V řádku »Uložit jako typ« vyberte »Všechny soubory« a klikněte na tlačítko »Uložit«.

Poté zvolte »Start | Všechny programy«, klikněte pravým tlačítkem myši na položku »Po spuštění« a v zobrazeném menu klikněte na »Otevřít nabídku profilu All Users«. Otevřete složku »Registr«, klikněte pravým tlačítkem na soubor »zaloha« a zvolte »Vytvořit zástupce«. Tohoto zástupce pak přetáhněte do otevřeného okna »Po spuštění«. Nyní restartujte počítač. Po novém spuštění najdete ve složce »Registr« zálohu celého registru Windows.

Ta se vytvoří vždy, když se váš systém spustí, a bude se proto jednat o funkční zálohu registru. Pokud by systém přestal startovat, můžete tuto zálohu použít a obnovit původní registr. To lze provést záchranným diskem nebo při běhu systému v nouzovém režimu.

Stálé zdraví: Automatické aktualizace programů

Zálohy důležitých souborů i registru systému jsou hotové. Nyní je proto čas pustit se do dalšího kroku. Je třeba uzavřít všechny bezpečnostní mezery vašeho počítače. Každá mezera, každá skulinka je totiž vstupní branou pro hackera, který by se mohl zmocnit vašeho počítače. Jenže kdo by stále hledal a ucpával díry? Lepší je přepnout na automatiku.

UPDATE SYSTÉMU: Nejčastějším terčem útoku jsou samotná Windows. Aby se do nich útočník nedostal, je důležité mít nainstalované všechny záplaty. Microsoft tušil, že bude třeba neustále nahrávat nové záplaty, proto funkci automatických aktualizací přidal do svého systému. Kontrola a případná aktivace jsou velmi jednoduché. Stačí zvolit »Start | Ovládací panely | Automatické aktualizace« a vybrat možnost »Automaticky (doporučeno)«.

ANTIUIROVÉ DATABÁZE:

Systém je sice bezpečný, ale může se do něj dostat vir, trojský kůň nebo jiný škodlivý kód.

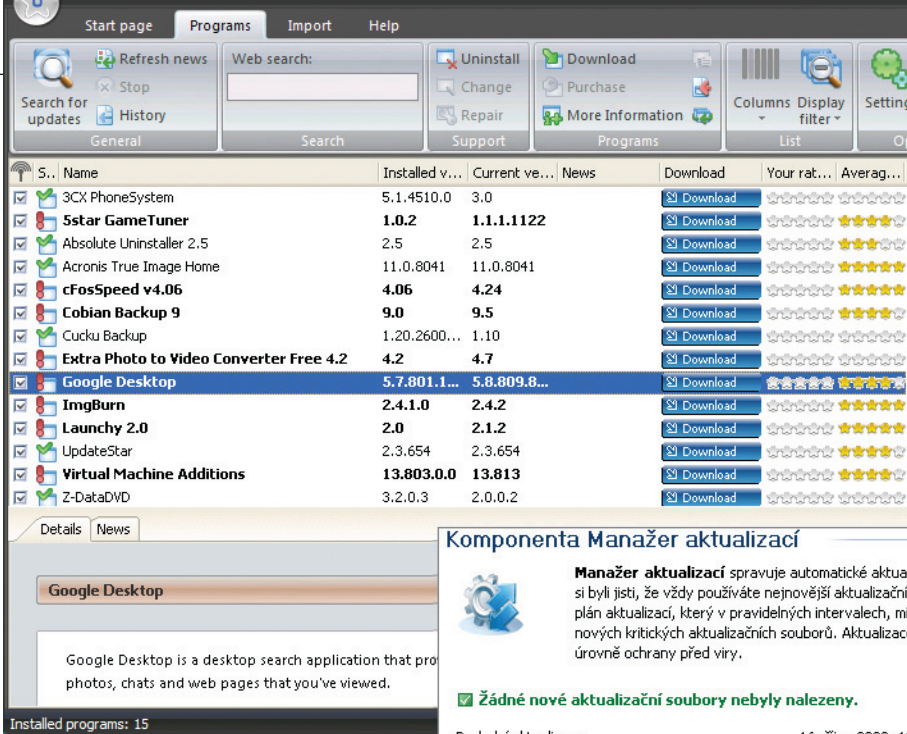
Nutný je tedy i aktuální antivirový program, který všechny tyto záškodníky nechá před branami vašeho počítače. Díky Chipu vás již několik let může chránit program AVG, který každý měsíc nacházíte na Chip DVD v plné verzi. Tato aplikace je navíc vybavena firewallem a celou řadou dalších komponent, které se kompletně postarají o zabezpečení počítače. Aby však

antivir fungoval zcela dokonale, je třeba dodávat pravidelné aktualizace. V system tray klikněte pravým tlačítkem myši na ikonu AVG a zvolte »Otevřít uživatelské rozhraní AVG«. V nově otevřeném okně pak dvojitě klikněte na položku »Manažer aktualizací«. V dolní části okna se nachází nastavení aktualizací. Vyberte možnost »Pravidelně«, hodnotu »Každé« nastavte na 15 a místo hodin zvolte »Minut«. Změny potvrďte kliknutím na tlačítko »Uložit změny«.

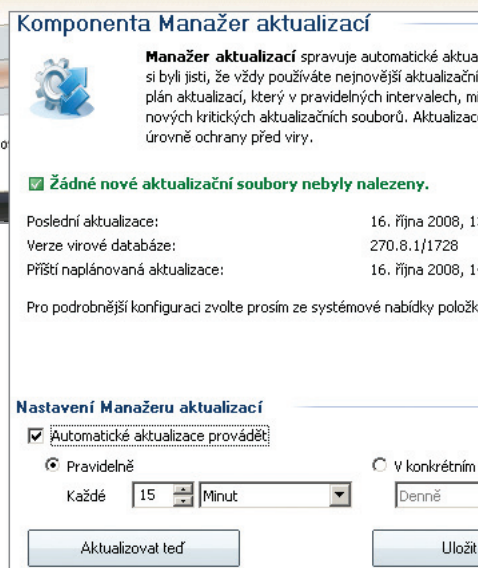
AKTUÁLNÍ PROGRAMY: Hackeri přišli na to, že aktualizovaná Windows jsou poměrně bezpečná a že účinnost útoků na tento systém se rapidně snižuje. Proto začali hledat bezpečnostní mezery v jiných aplikacích – a bohužel se jim to daří. Bezpečnostních mezer

v rozšířených aplikacích je více než dost. Výrobci programů sice tyto problémy řeší, ale jen málokterý uživatel pravidelně stahuje nové verze aplikací, které používá. Řešení přináší nástroj UpdateStar, který ve své databázi 95 000 aplikací kontroluje, zda není k dispozici nová verze příslušné aplikace.

Aplikaci si nainstalujte z Chip DVD, spusťte ji a klikněte na »Search for updates«. Pro-

Bez bezpečnostních mezer: UpdateStar kontroluje nainstalované programy a hledá důležité aktualizace.

gram během několika sekund vypíše, které programy máte nainstalované a které z nich jsou již zastaralé a potřebují aktualizovat. Výhodou aplikace je, že vykřičníkem označí kritické aktualizace, tedy právě ty, které mohou být zdrojem nebezpečí pro váš počítač. Jedním kliknutím se dostanete na webovou stránku, ze které je možné aktualizaci programu stáhnout.

Doporučujeme nainstalovat všechny aktualizace programů, které jsou označeny vykřičníkem a mohly by se stát zdrojem nebezpečí. Nakonec v programu zvolte »Settings | Other | Automatically install a new version«. Tím zajistíte, že UpdateStar bude vždy aktuální. UpdateStar bude bdít nad aktuálností vašich programů a informovat vás o nových verzích.

ZABLOKOVÁNÍ SYSTÉMOVÝCH ZMĚN: Váš počítač je konečně bezpečný a ve skvělé formě. Nyní přichází čas na testování nových nástrojů, které však mohou být zdrojem nebezpečí. V Chipu jsme vám již několikrát doporučovali, abyste pro experimenty používali virtuální počítač. Ten však potřebuje velmi výkonný počítač a nenabízí potřebnou výbavu, například dostatečně výkonnou 3D grafickou kartu a jinou multimediální výbavu.

Typ	ID	Jméno atributu	Hodnota	Práh	Nejhorší	Hrubá	Stav
	1	Počet hrubých chyb čtení	61	6	56	AC1E360	58%
	3	Čas roztočení	100	0	100	0	100%
	4	Počet startů/zastavení	100	20	100	4	
	5	Počet přemístěných sek...	100	36	100	0	100%
	7	Chyby v hledání	82	30	60	AD3A718	74%
	9	Hodin v provozu	93	0	93	19CD	
	10	Počet opakování roztočení	100	97	100	0	100%
	12	Počet cyklů napájení	100	20	100	1EF	
	194	Teplota	49	0	59	31	
	195	Obnovené hardwarové ...	61	0	56	AC1E360	
	197	Počet současných čekají...	100	0	100	0	
	198	Počet neopravitelných s...	100	0	100	0	
	199	Počet chyb CRC UDMA	200	0	200	0	100%
	200	Počet chyb zápisu	100	0	253	0	

Disk v kondici: HDDlife hlídá stav pevného disku a včas vás upozorní na možné potíže.

Aktuální AVG: Pokud bude AVG stahovat aktualizace každých 15 minut, bude váš počítač v bezpečí.

Program má i další výhody, třeba v případě, že sdělíte svůj počítač ještě s někým jiným. To stačí zvolit »Set Computer Restrictions«, a snadno ochráníte svoje soubory i jednotky před zásahem jiného uživatele.

NÁŠ TIP: Pokud chcete bezpečně surfovat, vytvořte si pro surfování speciální uživatelský účet, který bude mít značná omezení – třeba ukládání souborů na disk C:\. Tím zajistíte, že se vám žádný škůdce nedostane do počítače a surfování bude bezpečné jako ve Vistě.

Vrcholná kondice: Čištění a optimalizace

Každodenní práce na počítači, instalování a odinstalování programů, surfování na internetu – všechny tyto činnosti generují velké množství souborů. Tento datový odpad se pak hromadí na pevném disku. Výsledek: Windows jsou pomalejší a neohrabanější. Proto radíme: Dostaňte je zpět do vrcholné kondice.

SEŘAZENÍ SOUBORŮ: Uživatelé Visty se mají. Jejich operační systém na pozadí a bez zásahu uživatele defragmentuje pevný disk a optimalizuje a seřazuje soubory tak, aby systém pracoval co nejrychleji. Uživatelům XP tato funkce chybí a musí si ji přidat ručně. Použijte výkon počítače, který leží ladem, když nic neděláte. Aktivuje-li se spořič obrazovky, automaticky se spustí defragmentace pevného disku.

Spusťte Poznámkový blok jako v návodu o záloze registrů a vepište do něj následující dva řádky:

```
@echo off
```

```
C:\Windows\system32\defrag-C:-f
```

Každou instalaci programu svůj systém narušíte. I když program později odstraníte, vždycky po něm zůstane nějaké smítko – záznamu, nějaký klíč v registrech, který může být zdrojem potíží pro celý systém.

Řešení nabízí nástroj SteadyState od Microsoftu. Z Chip DVD spusťte jeho instalaci. V prvním kroku si program ověří, zda je nainstalovaný operační systém legální a není kradený. Po nainstalování zvolte »Start | Všechny programy | Windows SteadyState« a program spusťte.

Chcete-li kompletně ochránit celý systém, klikněte na »Protect the Hard Disk«. Na systémové partition musí být dostatek volného místa. Funkci můžete spustit kliknutím na »ON«. Pak stačí vybrat volbu »Remove all Changes at Restart«. Ať už nainstalujete jakýkoliv program nebo provedete změny v systému, vše bude zpět a v původním stavu hned po restartování počítače. Bezpečně tak můžete zkusit jakýkoliv systém.

UPOZORNĚNÍ: Tuto volbu aktivujte jen v případě, že zkusíte nějaký experimentální software. Rozhodně ji nemějte zapnutou při běžné práci. Veškeré soubory, které byste vytvořili, zálohy, e-maily... úplně všechno by bylo pryč! Před běžnou prací proto zase ochranu disku vypněte.

EKG pro váš počítač

CHYBY PEVNÉHO DISKU

Nemoci hardwaru pozná uživatel většinou až příliš pozdě. Naštěstí je možné mít aktivovanou autodiagnostiku počítače, která kontroluje kondici hardwaru a včas vás dokáže upozornit na blížící se nebezpečí. Když vás totiž software upozorní, že hardware je ve špatné kondici a bude fungovat nejdéle dva měsíce, je snadné se připravit na neodvratné nebezpečí.

Zdraví pevného disku takto dokáže kontrolovat nástroj HDDlife z Chip DVD. Software neustále kontroluje, jaký je počet chyb při čtení disku, vyhodnocuje jeho spolehlivost a také si vede záznamy o výkonu disku. Samozřejmě sleduje i teplotu disku, která výrazně ovlivňuje jeho životnost.

Verze na Chip DVD je trial a má označení Pro. Po 15denním používání přejde na verzi free, která má o něco méně funkcí, ale pro sledování zdraví poslouží dobře. Velkou výhodou programu je, že je kompletně lokalizován do češtiny, takže se nebudete muset trápit s překlady SMART informací. HDDlife je optimalizován i pro Vistu, a pokud používáte sidebar, umí do něj promítnout informace o disku, takže veškeré parametry máte stále na očích.

www.hddlif.com

KONTROLA CPU

Při koupi nového počítače funguje vše bezchybně. Ventilátory pracují na plné otáčky, žebra chladičů jsou čistá. Postupem času však dochází ke změnám. Ložiska začnou zlobit a sniží se otáčky, žebra chladičů se ucpou prachem a nemožou odvádět takové množství tepla. Výsledkem je to, že se procesor začne přehřívat, což mu samozřejmě vůbec nesvědčí. Pokud teplota CPU stoupne nad 60 stupňů Celsia, měli byste problém vyřešit – zakoupit nový chladič, vyčistit žebra chladiče atp. Jak ale hlídat teplotu procesoru? Skvěle to zvládne nástroj Core Temp, který neustále zobrazuje teplotu CPU. Najdete jej na Chip DVD. Tento nástroj se navíc nemusí instalovat, stačí jej spustit.

www.alcpu.com/CoreTemp

MONITORING NA PLOŠE

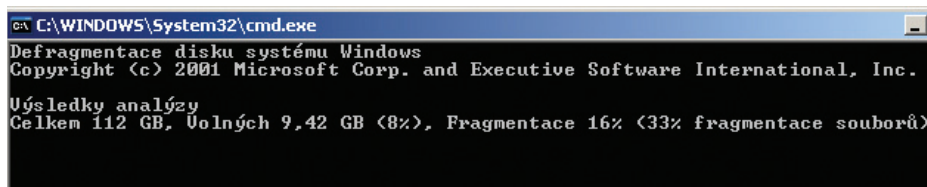
Nechcete-li pro monitorování hardwaru používat více samostatných nástrojů, bude pro vás řešením balík programů od firmy Sysinternals, konkrétně miniaturní aplikace BgInfo. Tato aplikace zobrazuje na plochu Windows veškeré informace o systému a hardwaru. Jedním pohledem tak získáte přehled o celém počítači. Utilitu samozřejmě najdete na Chip DVD.

www.microsoft.com

Tedy za předpokladu, že se vaše systémová partition nachází na disku C. Máte-li v počítači více disků, můžete je samozřejmě také defragmentovat. Stačí do souboru přidat další řádek a na konci příkazu zaměnit »C:« za jinou diskovou jednotku.

Nakonec soubor uložte pod názvem »AutoDefrag.bat«. Nyní je nutné tento skript nastavit jako spořič obrazovky. K tomu poslouží nástroj RunSaver z Chip DVD. Zkopírujte soubor RunSaver.scr z Chip DVD do adresáře »\Windows\System32«. Nyní klikněte pravým tlačítkem myši na plochu ve Windows, zvolte »Vlastnosti | Spořič obrazovky« a ze zobrazených spořičů vyberte »RunSaver«. Pokračujte kliknutím na »Nastavení«. V nastavení RunSaveru klikněte na »Browse« a vyberte svůj skript AutoDefrag.bat. Nakonec vše potvrďte. Počítač začne defragmentovat harddisk vždy, když se spustí spořič obrazovky. Zatímco jste na obědě, bude se automaticky zvyšovat výkon vašeho počítače. Jakmile se vrátíte a pohnete myší, defragmentace se ukončí. Pokud budete chtít provést celou defragmentaci disku, jednoduše na jednu noc počítač nevympnete.

ÚKLID DISKU: Co se soubory, které nejsou potřeba, ale neustále se jimi zaplňuje

Pracuje při odpočinku: Místo spořiče obrazovky, který není nijak užitečný, může počítač ve volném čase defragmentovat pevný disk.

disk? Jednoduše se jich zbavte. Čištění počítače však není vhodné ani při startu, kdy potřebujete pracovat, ani není vhodné jej dávat do spořiče obrazovky, protože se neukončí během sekundy. Co kdyby se tedy špína z disku vymetla vždy, když vypínáte počítač?

Nastavení je velmi jednoduché. Spusťte Poznámkový blok a zapište do něj následující tři řádky:

```
@echo>off
c:\windows\system32\cleanmgr>/sagerun>C:
shutdown>/s
```

Pak soubor uložte pod názvem »vypni.bat« na plochu Windows. Počítač od toho

to okamžiku vypínáte vždy přes tuto ikonu. Stačí na ni totiž dvojitě kliknout, a o nic dalšího se nemusíte starat. Automaticky proběhne vyčištění disku od nepotřebných souborů a poté dojde k vypnutí počítače. Samozřejmě nemusíte počítač takto vypínat vždy, ale je to rychlejší než přes menu Start, a pokud budete čištění provádět denně, nebude se žádný odpad usazovat, čištění bude bleskové a váš počítač vždy rychlý.

REGISTR BEZ NEPOŘÁDKU: Nakonec je potřeba postarat se o výkon nejcitlivější části operačního systému Windows. Pokud je registr v pořádku, pracuje veškerý software i hardware bezchybně. Jakmile se ale jen lehce naruší integrita registru, na práci systému je to znát. Proto je třeba, aby se počítač o svoje registry postaral. Z Chip DVD nainstalujte plnou verzi programu Wise Registry Cleaner Pro. Jak se provádí instalace, to se dočtete na Chip DVD.

Po spuštění program nejprve nabídne zálohu registru – tu určitě doporučujeme provést. V programu se můžete zorientovat, podívat se na nastavení a zkusit si ruční optimalizaci registrů. Veškerý popis najdete na Chip DVD. Na ruční čištění registru však obvykle není ani čas, ani chuť. Ať se o to počítač postará sám a provádí to automaticky. Vás může tak maximálně informovat o tom, že byla provedena optimalizace registru a byly opraveny chyby.

Zvolte proto »Start | Ovládací panely | Naplánované úlohy | Přidat naplánovanou úlohu«. Spustí se průvodce, vy klikněte na »Další«. V tomto kroku se zobrazí seznam nainstalovaných aplikací. Vyberte tu s názvem »Clear with 1 click« a klikněte na »Další«. V následujícím okně volíte, jak často se má optimalizace provádět. Bude stačit, zvolíte-li položku »Týdně«. V dalším okně pak vyberte, který den a hodinu v týdnu se má optimalizace provádět. To necháme na vašem rozhodnutí, počítejte však s tím, že optimalizace registru zabere zhruba dvě minuty. Dokončete průvodce a o nic více se nemusíte starat. Počítač každý týden vyčistí a optimalizuje registry vašich Windows.

INFO

Stále lepší ovladače

Softwarově je počítač dokonalý, ale co když to kazí hardware? V tom případě je nutná náprava!

Výrobci chrlí hardware mnohem rychleji, než stíhají optimalizovat ovladače. Dostačně výkonné ovladače pracující bez chyb vydá výrobce průměrně až po roce od uvedení hardwaru. Proto je třeba pravidelně stahovat nové verze ovladačů. Ručně prohledávat stránky výrobce a hledat jednotlivé ovladače se však asi nikomu nechce. Opět tedy přepneme na automatiku.

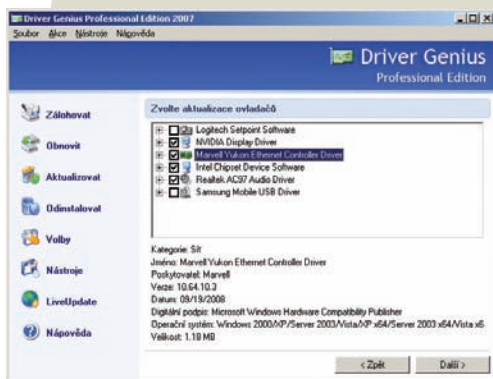
Na Chip DVD jsme pro vás nachystali plnou verzi programu Driver Genius Professional. Jak aplikaci nainstalovat, to se dočtete na Chip DVD.

Po spuštění nejprve doporučujeme vytvořit zálohu současných ovladačů. Stačí kliknout na tlačítko »Zálohovat« a projít si průvodce. Ten je v češtině a je velmi jednoduchý.

Po dokončení klikněte na »Aktualizovat«. Opět se zobrazí průvodce. Nejprve vyberte svůj operační systém a pak počkejte, až program zkontroluje dostupné aktualizace. Poté je vypíše tak, jak vidíte na obrázku. Označte ovladače, které chcete aktualizovat, a pokračujte kliknutím na »Další«. V dalším kroku je třeba vybrat pro ovladače umístění. Nejprve se totiž budou stahovat z internetu a mohou mít i stovky megabajtů. Stažení může trvat i několik minut.

Po dokončení stahování můžete spustit instalace ovladačů přímo z místa, kam se uložily. Výhodou je, že Driver Genius stahuje přesné ovladače, takže stačí soubory spustit, nainstalovat a žádné další nástrahy vás nečekají.

Ovladače doporučujeme aktualizovat dvakrát ročně nebo při problémech s hardwarem.

Pohodlné: Driver Genius automaticky stáhne nové ovladače bez hledání na internetu.